

Namsos kommune

Februar 2023

FR1246

1 SAMMENDRAG AV PROSJEKTPLAN

Problemstilling	Har Namsos kommune forsvarlig kvalitet i sine hjemmetjenester?
Kilder til kriterier	<ul style="list-style-type: none">• Helse- og omsorgstjenesteloven (Helse- og omsorgsdepartementet, 2011)• Pasient- og brukerrettighetsloven (Helse- og omsorgsdepartementet, 1999)• Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten (Helse- og omsorgsdepartementet, 2017)• Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene (Helse- og omsorgsdepartementet, (2003)• Forskrift om legemiddelhåndtering for virksomheter og helsepersonell som yter helsehjelp (Helse- og omsorgsdepartementet, 2008)
Metode	Revisor vil basere sine undersøkelser på analyse av tilgjengelig dokumentasjon, stikkprøver i journal, observasjon/befaring, statistikk og intervju med nøkkelinformanter. Slike nøkkelinformanter vil være virksomhetsledelse, fagledelse, tillitsvalgte og verneombud.
Tidsplan	Her presenteres overordnet tidsplan; <ul style="list-style-type: none">• 410 timer• Oppstartsmøte (planlagt): innen 10.03.2023• Ferdig datainnsamling 15.05.2023• Leveringsfrist rapport 29.08.2023
Prosjektteam	Oppdragsansvarlig revisor: Unni Romstad: (uro@rmnsa.no) Prosjektmedarbeider: Cathrine Berg-Mortensen (cmo@rmnsa.no) Styringsgruppe: <ul style="list-style-type: none">• Marit Ingunn Holmvik (mho@rmnsa.no)• Marie Husøy Sæther (mas@rmnsa.no)
Uavhengighetserklæring	Ingen av de involverte revisorer vil få habilitetsproblemer ved gjennomføringen av prosjektet. Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighetserklæring er vedlagt prosjektplanen.
Kontaktperson Namsos kommune	Kommunedirektør eller den som kommunedirektøren delegerer

2 MANDAT

I dette kapittelet utdypes bestillingen og bakgrunnsinformasjon for prosjektet gjennomgåås.

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Namsos kommune bestilte i sak 25/22 den 30.august 2022 en forvaltningsrevisjon med tema *Kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene*. Bestillingen er i tråd med plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024.

I bestillingen er det spesifisert at det er ønskelig at revisjonen undersøker

Kvalitet i åpen omsorg, herunder hjemmesykepleie.

Bestillingen samsvarer med revisors risiko- og vesentlighetsvurdering (2019)¹. I vurderingen for helse- og omsorgssektoren i Namsos kommune, viser revisor til at kommunen opplever betydelige vansker med å rekruttere helsepersonell til stillinger i helse- og omsorg. Dette er særlig knyttet til sykepleierstillinger. Hjemmetjenesten har utfordringer relatert til at bemanning ikke er tilpasset antall heldøgns-plasser. Videre at det brukes mye tid på bilkjøring mellom tjenestemottakere og at det er en økning antall brukere med komplekse og sammensatte behov.

Det kommer også fram av risiko- og vesentlighetsvurderingen at kommunen opplever at de har store utfordringer innen sektoren. Dette gjelder både økonomiske, personalmessig og brukerbehov. Revisor viser til at utdatert planverk underbygger denne vurderingen og at store mangler/avvik i tjenestene vil kunne få alvorlige konsekvenser.

2.2 Bakgrunnsinformasjon

Helse- og omsorgstjenestene utgjør en stor og sammensatt del av kommunens tjenestetilbud. Hjemmetjenesten er videre en vesentlig del av virksomheten innen pleie og omsorg.

Hjemmesykepleie er et kommunalt tilbud til de som er hjemmeboende² og er avhengig av hjelp for å dekke grunnleggende helse- og omsorgsbehov. Formålet med denne tjenesten er å gi sykepleie i eget hjem i tilfeller hvor dette er mulig og hensiktsmessig, slik at pasienten kan bo lengst mulig i egen bolig. Brukere som mottar denne typen tjeneste har hjelpebehov grunnet

¹ Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering, Namsos kommune (2019)

² Med hjemmeboende menes brukerens private hjem, omsorgsbolig, bofelleskap, trygdebolig andre private eller kommunale tilpassede boliger som ikke er institusjon

sykdom eller nedsatt funksjonsnivå, men er ved god nok helse til å kunne få utført de samme tjenestene ved for eksempel et legekantor³.

Tilbud om helse- og omsorgstjenester i hjemmet er etter Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 en del av kommunens lovpålagte ansvar overfor sine innbyggere. Videre har kommunen plikt til å sørge for at virksomheten (hjemmetjenesten/hjemmesykepleien) arbeider systematisk for kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet (§ 4-2).

Hjemmesykepleien er en del av kommunens lovbestemte helsetjeneste, både faglig og administrativt⁴.

Helsedirektoratets veileder til forskriften om ledelse og kvalitetsforbedring definerer en tjeneste av forsvarlig kvalitet som en tjeneste som:

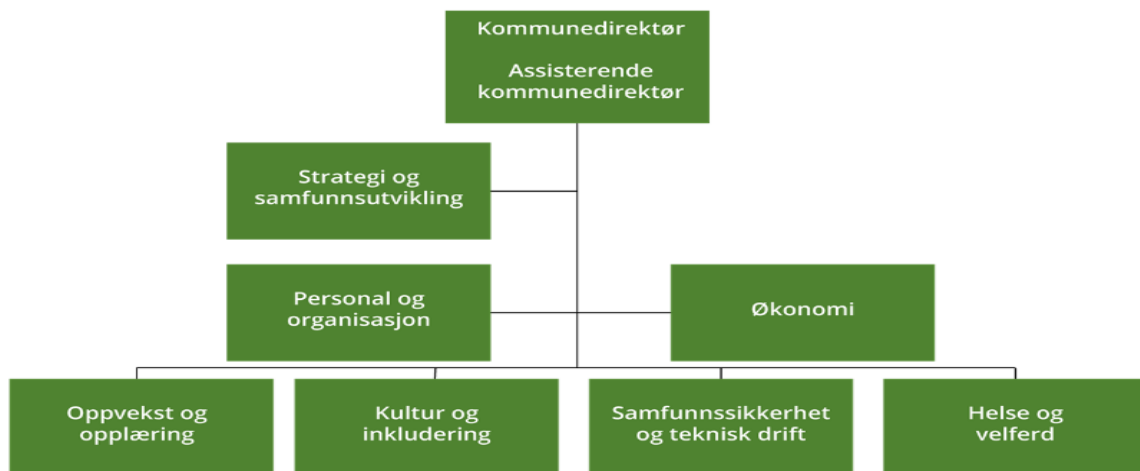
- er virkningsfull
- er trygg og sikker
- involverer brukerne og gir dem innflytelse
- er samordnet og preget av kontinuitet
- utnytter ressursene på en god måte
- er tilgjengelig og rettferdig fordelt

2.3 Kommunens organisering

Den administrative ledelsen i Namsos kommune består av kommunedirektør, assisterende kommunedirektør og syv kommunalsjefer. Hjemmetjenesten er organisert under Kommunalsjef Helse og velferd.

³ www.namsos.kommune.no/helse-og-omsorg/hjelp-i-hjemmet/hjemmesykepleie/

⁴ Forskrift om lovbestemt sykepleietjeneste i kommunens helsetjeneste § 2

Kilde: www.namsos.kommune.no

Områdene for hjemmetjenesten er delt inn i 6 soner; Vestre havn bo og velferdssenter, Namsos bo og velferdssenter, avd 1, Namsos bo og velferdssenter, avd 2, Bangsund bo og velferdssenter, Namdalseid helsetun og Fosnes sykeheim.

Namsos kommune tilbyr ulike former for hjemmebasert assistanse under paraplyen «Hjelp i hjemmet». Dette inkluderer blant annet bistand til praktiske oppgaver, brukerstyrt personlig assistanse (BPA) og hjemmesykepleie.

Hjemmesykepleien tilbyr tjenester som medisinerings, helsedokumentasjon, ernæring, personlig hygiene, sårbehandling, observasjon og veiledning innen flere emner. Hjemmehjelp, eller praktisk bistand, inkluderer oppgaver som rengjøring, handling av mat, stell og tilrettelegging slik at brukeren lettere kan gjøre hverdagslige oppgaver selv.

Hjemmesykepleie gis 24 timer i døgnet og administreres fra de forskjellige bo – og velferdssentrene i Namsos.

Ifølge tall fra SSB (15.06.2022) er det i Namsos kommune 37,1 prosent av innbyggere i alderen 80 år og 38,4 prosent av innbyggere i alderne 0-66 år som er brukere av hjemmetjenesten. Namsos kommune hadde ifølge KOSTRA⁵ 752 brukere av hjemmetjenester i 2022. Tilsvarende tall for 2021 var 822 brukere.

² www.namsos.kommune.no/helse-og-omsorg/hjelp-i-hjemmet/hjemmesykepleie/

³ Forskrift om lovbestemt sykepleietjeneste i kommunens helsetjeneste § 2

⁵ KOSTRA tabell 12003

Kommunen jobber etter prinsippene i «omsorgstrappa»⁶ når de kartlegger tjenestehovet til brukerne. Hvert trinn bygger på det behovet den enkelte har for tjenester på grunn av sykdom og funksjonsnedsettelse. Målet er at man mottar helse- og omsorgstjenester som gir den best mulige hjelpen for sine helseutfordringer på lavest mulig trinn.

I 2020 startet kommunen en omstillingsprosess, «Fremtidens helsetjeneste», som skal sikre kvalitet i sektoren, og samtidig styrke kommunen i møte med de utfordringer som kommer innen helse- og omsorg. Det er utarbeidet fire retningsvalg

1. tjenestemottakere skal kunne bo hjemme lengst mulig
2. kommunen skal utvikle et aldersvennlig samfunn
3. det skal tilbys plass med heldøgns bemanning når det er nødvendig
4. kommunen skal videreutvikle personsentrert omsorg

Som en del av denne prosessen ble det i kommunestyret, 15.12.2022 fattet vedtak om å redusere 22 plasser innen heldøgns-pleie og videre styrke hjemmetjenestene og dagtilbudet for demente.

⁶ Omsorgstrappa er en definisjon av ulike tjenestestnivå inne helse- omsorgssektoren i Namsos kommune

3 PROSJEKTDESIGN

I dette kapittelet vil revisor avgrense prosjektet og gå nærmere inn på problemstillingene. Aktuelle kilder til revisjonskriteriet er nevnt og metoder for innsamling av data beskrevet.

3.1 Avgrensing

Forvaltningsrevisjonen er avgrenset til å omhandle tjenester for brukere av hjemmesykepleien i alderen 67 år og opp i Namsos kommune.

3.2 Problemstillinger

Revisor vil undersøke følgende hovedproblemstilling:

Har Namsos kommune forsvarlig kvalitet i hjemmesykepleien?

Hovedproblemstillingen vil besvares gjennom to delproblemstillinger:

1. Yter Namsos kommune hjemmetjenester i tråd med regelverket?
 - Kartlegging av tjenestebehov og tildeling av tjenester
 - Ernæring
 - Legemiddelhåndtering
 - Brukermedvirkning (inkludert informasjon til brukere)
 - Aktivitetstilbud
2. Har Namsos kommune tilfredsstillende system for ledelse og kvalitetsforbedring i hjemmetjenestene?
 - Risikovurderinger
 - Avvikshåndtering
 - Bemanning og kompetanse

3.3 Kilder til kriterier

I en forvaltningsrevisjon skal det etableres revisjonskriterier med utgangspunkt i problemstillingene. Revisjonskriterier er de krav, normer og/eller standarder som kommunenes praksis skal vurderes opp mot. Revisjonskriteriene skal være begrunnet i, og utledet fra, autoritative kilder innenfor det reviderte området. I dette prosjektet vil revisjonskriterier hentes fra blant annet:

- Helse- og omsorgstjenesteloven (Helse- og omsorgsdepartementet, 2011)
- Pasient- og brukerrettighetsloven (Helse- og omsorgsdepartementet, 1999)
- Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten (Helse- og omsorgsdepartementet, 2017)

- Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene (Helse- og omsorgsdepartementet, 2003)
- Forskrift om legemiddelhåndtering for virksomheter og helsepersonell som yter helsehjelp (Helse- og omsorgsdepartementet, 2008)
- Ulike nasjonale temabaserte veiledere

3.4 Metoder for innsamling av data

Revisor vil benytte seg av følgende metoder for datainnsamling:

- Datagjennomgang av kommunens rutiner, planer, sjekklister, maler, avvik, narkotikaregnskap osv.
- Stikkprøver i journaler (f.eks. ernæringsplaner, veiing, opplegg av medisiner, dobbeltkontroll av dosett)
- Observasjon/befaring
- Intervju med ledere og ansatte ved institusjonene (inkludert tillitsvalgte/verneombud) og bruker- og pårørendeutvalg
- Spørreundersøkelse/spørsmål per epost ved behov

Revisor vil underveis i prosjektet vurdere om eventuelle andre metoder for innsamling av data kan være aktuelle for å få tilstrekkelig informasjon til å besvare problemstillingen.

Namsos, 20.februar 2023

Unni Romstad

Oppdragsansvarlig revisor

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ingen signatur

KILDER

- www.namsos.kommune.no
- Forskrift om lovbestemt sykepleietjeneste i kommunens helsetjeneste
- Helse- og omsorgstjenesteloven
- Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering, Namsos kommune (2019)
- KOSTRA tabell 12003

VEDLEGG 1: UAVHENGIGHETSERKLÆRING

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no